

ABONAMENTUL:
 un an . . . 28.— Cor.
 jumătate an 14.— „
 3 luni . . . 7.— „
 o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nr. 1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la adresa
 strației.
 Multumite publice și Lă.
 deschisă costă șirul 20 fr.
 Manuscrisurile nu se în-
 nanțiază

ROMÂNUL

Ca să se știe!

Prinim următoarele rânduri dela un preot militar
 tân, cărora cu plăcere le dăm loc:

Referitor la articolul „Numai Ungurii
 merg la războiu?” din „Românul” nr. 3, dela
 Ianuarie n. a. c. țin să mai adaog încă ur-
 toarele:

Sunt preot militar în regimentul 31 și dela
 reputul războiului petrec pe câmpul de lup-
 Regimentul se compune din 75% Români,
 parte Sași și foarte puțini Unguri.

În 15 August 1914, am plecat din Sibiu.

În ziua aceea erau veseli și entuziasmați. La sfâr-
 șitul lui August au avut loc primele ciocniri

cu Rușii, cari în unele locuri din cauza numărului
 întreit de mare al inamicului, s'au sfâr-

șit cu retragerea noastră. Incurând însă ne-am
 răsunat și în Septembrie au urmat luptele dela

Starciani, etc., iar în Octombrie me-
 morabila luptă dela Chirow, Starasol, Sur-

na, etc. care a ținut mai bine de trei săp-
 tăni, apoi la începutul lui Noembrie la Bi-

lin. Din Noembrie întregul corp de armată
 română, care se compune în majoritatea sa din

români, luptă alături de puternica armată ger-
 mană în Polonia rusească. Feciorii regimen-

ti nostri, dar nu numai ei, ci și cei dela re-
 gimentul 64, cu cari suntem totdeauna în con-

tact, au luptat și luptă cu cea mai mare vitejie.

Aceasta o pot mărturisi ca martor ocular;
 pe altă parte, numărul mare al răniți-

șilor și al celor rămași pe câmpul de luptă,
 precum și decorațiunile ce le-au primit bravii

ștri Români dovedesc, că nepoții eroilor
 dela Custozza, Solferino și Königgrätz au

spus și vor răspunde cu aceeaș bravură și
 negațiune Comandanții regimentelor ro-

mânești sunt toți deplin mulțumiți cu ținuta
 Românilor noștri și la orice ocaziune își ex-
 primă mulțumita și recunoștința lor.

În Octombrie 1914, fiind încă în Galiția,
 am cetit un articol de fond într'o foaie ungu-
 rească — nu știu cu siguranță, în care —
 unde erau lăudați soldații din Ungaria pentru
 vitejia lor. Croați, Slovaci, Ruteni, Germani,
 dar mai pe sus de aceștia — spunea numita
 foaie — *magyar baka* (infanteristul maghiar). *De*
Români nici o vorbă.

Să sperăm, că istoria acestui războiu o
 vor face oameni imparțiali și cu simț de drep-
 tate. În această istorie, loc de onoare și în-
 semnat trebuie să se dea *Românilor*.

Dar e de lipsă, ca noi să adunăm tot ce-a-
 ce poate servi pentru scrierea unei istorii despre
 noi înșine. Mormintele dela *Sumina*, *Chirow*
 etc. în cari zace floarea națiunii noastre sunt
 mute, dar pentru aceea putem noi vorbi, cece
 am luat parte la acest războiu înfricoșat. Fie-
 care Român de bine să adune toate acele date,
 evenimente însemnate, pentru scrierea unei
 istorii.

Subscrisul, va face aceasta la reg. 31.

Las să urmeze aci numele acelor bravi ai
 regimentului 31, cari până acum au fost de-
 corați:

Au fost decorați cu medalia mare de ar-
 gint cl. I.: Sergent-maj. de ștab *Dionisie Pă-*
curar, infant. *Ioan Stoica*, stegar *Vasile Li-*
terat (căzut în 22/XII 1914), fruntaș *George*
Gebeneiu, stegar *Dănilă Androne*, infanteristii
Ioan Gogonea, *Aurel Sofonea* și *Teodor Bre-*
țan, căzuți cu ocaziunea unei patrulări în Ia-
 nuarie 1915.

Cu medalia cl. II. de argint: Serg. maj. de
 ștab *Dumitru Thiu* și *Ioan Vintian* (căzut la

Chirow), cadet *Nicolae Greavu*, inf. *Nicolae*
Rotariu, toboșarul *Dumitru Băiaș*, stegar *Mi-*
hail Saeșan, serg. maj. *Nicolae Stoica*, frun-
 taș *George Gebeneiu* (are și med. cl. I.) inf.
Nicolae Bratu, sergent *Ioan Moldovan*, inf.
George Drăgan, stegar *Temistocle Sirbul*, inf.
Ioan Vasile, caporalii *Moise Bodean* și *Ioan*
Muntean, stegar *Aurel Petrișor*, gorni-
 stul bat. *Sofronie Purtin*, inf. *Pavel Lasasc*
 și *Mihail Tocșa*, subof. sanit. *Nattailă Gala-*
teon.

Notez că posesorii medaliei cl. I. primesc
 lunar și pe întregă viața o remunerațiune de
 cor. 15., iar cei ai clasei II. una de cor. 7.50.

Serafim.
 preot militar.

Pe calea cea dreaptă.

București. 3 Febr.

Războiul european se anunța de durată
 lungă. Intreruperea luptelor devine un prilej
 favorabil pentru inimizii de a se întări prin
 noi forțe militare, cari, — cum se vestește
 — vor începe luptele la începutul primăverii,
 cu mai multă înverșunare.

În noua fază a războiului, și cu experiența
 pe care am făcut-o în timpul acesta, ni se
 impune să privim evenimentele cu toată at-
 ențiunea, să fim minuțioși în analiza faptelor
 și rațional atunci când înclinăm spre o ho-
 tărâre.

Am trecut prin toate peripețiile și am avut
 atâtea pilde încât astăzi trebuie să avem ve-
 derea limpede.

S'au liniștit la noi — și constatăm faptul
 acesta cu mulțumire — patrioții cei mai pri-

Durerea unei mame.

— Nuvelă. —

(Urmare). (9)

VIII.

Ziua întâi a trecut pentru Aglăița și Ciprian
 într'un chin sufletesc, menit să aducă altul. Rău
 de rău se determină, ca un indiciu a puterii oarbe
 fatalității. Suferința crește o un rod, ce 'n-
 țide numai otravă și venin. Erodul inimii o-
 menești veșnic în frământare și hrănit din lac-
 rimi. Nici un chimist n'a distat lacrimile în
 stambicuri, nu le-a așezat în rețete, nu le-a pus
 să reacționeze, căci descopereriu cine știe ce
 amestec de substanțe. Ochii ai fost totdeauna
 retorte naturale, peretii lor au simțit căldura
 arzătoare a lacrimilor, buzele, ând au curs și
 pe ele, au simțit poate ce aman sunt, iar dela

această cunoaștere prin organele fizice au în-
 putat epitetul acesta, care tulbură și în-
 țeste inimile. Lacrimile amare pălesc obraji
 degrabă, înroșesc pleoapele, răcolesc adâncu-
 rile ruinei omenești și nu e inimă, care să simtă
 nici mult puterea aceasta fatală, ca inima de
 om. Ea subjugă mai greu ca orice inimă, pu-
 tește aceasta, ce se adăpostește în simțurile
 noastre, care pare că ne sprijină, ne înlesnește
 cunoașterea lucrurilor, ne sensibilizează și cu
 toate acestea în unele clipe, e cel mai mare duș-
 man al vieții noastre. A deveni tare sufletește
 înseamnă uneori, a avea o lacrimă în ochi pen-
 tru orice durere omenească, căci lacrima aceea
 te împacă, îți ridică un greu de pe inimă, care
 nu știai că-l porți și te face să privești lumea cu
 seninătate, crezând că în orice humă omenea-
 scă trăește nervul milei și a îndurării, dar pen-
 tru o mamă o lacrimă înseamnă năvălirea ne-
 potolită a unui torent, ce te înspăimântă prin
 isvorul său nevăzut.

O mamă nu poate să verse niciodată o sin-
 gură lacrimă. Ea plânge, când odorul ei a pălit,
 gonind zimbetul de fericire, care-i lumina fața
 de crin, plânge, zguduindu-și pieptul ca într'un
 spasm, se frânge de-asupra lui în veghe, se
 zbuciumă ca un ram în furtună, așteaptă scân-
 tearea unei raze a scăpării, ca un pribeag ce
 privește tintă de pe țarm lumina farului, vrea

Prețul unui exemplar 0 fileri.

Numărul popular pe 1/2 an 2 cor

piți, chiar și aceia cari cereau intrarea în acțiune împotriva acelor cari aveau și au răspunderea situației, împotriva minților luminate și cumpătate, împotriva voinței și înțelepciunii suveranului care odihnește la Curtea de Argeș....

Am trecut prin toate aceste faze și sperăm că, după lecțiuni atât de amare, ne-am cuminițit.

Opinia noastră publică a știut să aleagă.

Prudența, care a lipsit opiniei publice, o însoțește astăzi și această prudență va servi pe toți, va servi țara, va servi neamul, va servi viitorul întregii români.

Oțeliți și înarmați stăm gata pentru orice moment, dar și cu deplina încredere în cuvântul și gestul acelor cari ocrotesc și țara și nevoile ei.

In noua fază a războiului am pornit pe calea bună, pe calea dreaptă.

- Ilie Mădru a lui Romonița, măestru, 38 are 2 copii
 Ion Dan, econ., 38 ani, căsăt.
 Petru Liuba, econ., 40 ani, căsăt.
 60 Alexa Neda, econ., 41 ani, are 1 copil (ră Gheorghe Bogdan, econ., 21 ani, are 1 pii, (rănit)
 Dimitrie Neda, cand. inv., 21 ani, necăs.
 Iosif Cotârlă, măestru 26 ani, necăsăt.
 Gheorghe Sulea, econ., 23 ani, necăsăt.
 Nicolae Sulea, măestru, 21 ani, necăsăt.
 Corneliu Cotârlă, econ. 31 ani, are 1 c
 Gheorghe Lazăr, econ., 21 ani, are 1 c
 Gheorghe Golan, econ., 29 ani, necăsăt.
 Ilie Cărăbaș, econ., 23 ani necăsăt.
 70 Gheorghe Bogdan, econ. 28 ani, are 1 c
 Gheorghe Neda-Borcofina, econ., 27 : are 1 copil
 Ion Bogdan, măestru, 36 ani, are 3 copii
 Ion Sterian-Grană, econ. 36 ani are 2 c
 Gheorghe Sulea, econ. 31 ani, are 3 copi
 Pan Iana, măestru 31 ani căsăt.
 Alexa Cotârlă econ., 31 ani, are 2 copii
 Ilie Cotârlă, econ., 33 ani, are 1 copil
 Alexa Băeș, măestru, 38 ani, are 2 copi
 Alexa Daba, măestru, 32 ani căsăt.
 80 Gheorghe Mohoia, măestru, 35 ani, 1 c
 Ion Iana măestru, 21 ani are 1 copil
 Ilie Cotârlă, econ., 42 ani, căsăt.
 Gheorghe Tortolea, măestru, 23 ani, nec
 Costa Iana, econ., 31 ani, are 1 copil
 Alexa Mădru măestru, 25 ani, căsăt.
 Avram Mădru, măestru, 21 ani, necăsăt
 Costa Neda a lui Raus, măestru, 21 ani, : 1 copil
 Nicolae Boancă măestru, 30 ani, necăsăt
 Ion Cărăbaș, măestru 25 ani, are 2 copi
 90 Alexa Bogdan, oficiant, 31 ani, serg. căs
 Ion Neda-Tălănea, econ. 35 ani, are 2 c
 Gheorghe Nedici, econ., 40 ani, are 2 c
 Savu Nedici, econ., 29 ani, necăsăt.
 Aurel Nedici, econ., 21 ani, necăsăt.
 Iosif Cotârlă, măestru, 23 ani, necăsăt.
 Ion Băeș, măestru, 23 ani, necăsăt.
 Ion Bogdan oficiant, 24 ani, serg., necăs
 Ion Abid, econ., 29 ani
 Ion Cioc, măestru, 23 ani, necăsăt.
 100 Nicolae Gherghina, măestru, 22 ani, 1 c
 Petru Abid, econ., 27 ani căsăt.
 Iosif Arjoca-Boancă, econ., 21 ani, necăs.
 Eugeniu Cotârlă, econ., 21 ani, necăsăt.
 Alexa Bogdan-Vodă, măestru, 21 ani nec
 105 Dimitrie Radu, econ., 23 ani, are 1 copil

CONCEDIATI:

Ion Bogdan, comerciant, 41 ani, necăs.
 Alexa Toc, măestru, 41 ani, are 1 copil
 Dimitrie Neda, econ., 41 ani, are 3 copii
 Gheorghe Neda, măestru, 41 ani, are 2 co

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Oravița-română, (com. Caraș-Severin), plecați pe câmpul de luptă, asentați de curând și a celor concediați.

- Ilie Cucu, oficiant. 26 ani, locot. în rez. necăsătorit
 Dimitrie Draghici, 27 ani, locot. activ, necăs. (decorat prin ordin prea înalt pentru ținuta demnă și vitează dovedită față de dușman în actualul războiu)
 Ion Neda, oficiant, 27 ani, sublocot. în rez. necăs.
 Cornel Draghici, 22 ani, sublocot. activ, necăs. (decorat prin ordin prea înalt pentru ținuta demnă și vitează dovedită față de dușman în actualul războiu.)
 Ilie Iana, stud. med. 21 ani, medic aspirant, necăs.
 Gheorghe Faia, bacalaureant, 21 ani, voluntar, necăs.
 Dimitrie Boitor, arhitect, 39 ani, are 3 copii
 Dimitrie Neda, oficiant, 28 ani, are 2 copii
 Ion Velcelean, oficiant, 37 ani, necăs.
 10 Carol Guga, oficiant, 32 ani, are 3 copii
 Coriolan Lazăr, oficiant, 35 ani, căs.
 Iustin Cucu, oficiant, 21 ani, necăs.
 Dimitrie Beserdean, comerc., 35 ani, căs.
 Aureliu Cotârlă, sculptor, 32 ani, are 2 copii
 Ion Mădru, măestru, 28 ani, necăs.
 Ilie Iana—Pănișca, măestru, 36 ani, 2 copii
 Simeon Cărăba, econom, 39 ani, are 1 copil
 Ion Mohoia, econ., 29 ani, necăs.
 Gheorghe Surlaș, econ., 26 ani, are 2 copii
 20 Ion Cotârlă-Imbri, econ., 21 ani, are 1 copil
 Ilie Duran, econ., 29 ani, are 1 copil
 Gheorghe Moșoarcă, econ., 39 ani, 2 copii
 Ianăș Ghitera, econ., 39 ani, are 1 copil
 Ilie Moșoarcă, econ., 32 ani, necăs.
 Costa Sulea, econ., 23 ani, 1 copil (rănit)
 Avram Gaspar, econ., 30 ani, are 1 copil
 Ion Neda-Moghina, măestru, 41 ani, căsăt.
 Gheorghe Găicea, măestru, 21 ani, necăs.
 Gheorghe Neda a lui Crețu, 30 ani, 2 copii
 30 Păun Coracoe, econ., 31 ani, căsăt.
 Nicolae Stângu, măestru, 29 ani, căsăt.
 Alexa Frent, econ., 30 ani, are 1 copil
 Ilie Iana-Simu, econ., 27 ani, necăs.
 Ion Sulea măestru, 36 ani, are 2 copii
 Ion Iana-Ploae, econ., 23 ani, necăs.
 Gheorghe Iana-Ploae, econ., 36 ani, 2 copii
 Ion Dancea, măestru, 21 ani necăs.
 Nicolae Dobra, econ., 34 ani, are 1 copil
 Ion Neda a lui Raus, econ. 25 ani, căsăt.
 40 Ion Mărean, măestru, 21 ani necăs.
 Sofronie Sterian, econ., 32 ani are 2 copii
 Iulius Neda, comerc. 29 ani, are 2 copii (mort)
 Gheorghe Epure-Bius, econ., 34 ani, 1 copil
 Avram Sulca a lui Meilă, econ., 29 ani 2 c.
 Avram Tortolea, măestru, 26 ani, necăs.
 Avram Popa, econ., 21 ani, necăs.
 Ilie Sulea econ., 27 ani, are 1 copil
 Ion Neda-Borcofina, econ., 36 ani, 2 copii
 Ion Cărăbaș, econ., 23 ani, necăs.
 50 Avram Cărăbaș, econ., 23 ani, necăsăt.
 Avram Arjoca, măestru, 23 ani, căsăt.
 Ilie Ruzmir măestru, 22 ani, necăs.
 Aureliu Sulea, econ., 31 ani, are 1 copil
 Dimitrie Bogdan, econ., 33 ani căsăt.
 Ion Vuc, econ., 29 ani, are 1 copil
 Ion Cotârlă, econ., 39 ani, are 2 copii

să smulcă un cuvânt de pe buzele veștede ale copilului.

Aglăița era o mamă, care plătea prețul vieții, dreptul de a fi venit pe lume și a se bucura de florii fericiții trecătoare, cu plânsul dureros, ca și vărșă de două zile lângă patul micului Lorel. Lacrimile îi picurau pe perini, unde odihnea capul palidului bolnav, greu par'că de chinul gândurilor, le amesteca pe obraji cu șuvițele de păr scăpate de sub pieptănătura neîngrijită și la care nici nu gândea, le culegea în șortul alb, fără să-l păteze. Isvorau pe rând din adâncul inimei omenestei, răscoleau durerea și nervii, aduceau ceva din sufletul ei, oglindu-l întreg în fiecare și totuș ce amestec ciudat, necuprinzând nimic care să se observe și să păteze. Lacrimile par totdeauna un amestec complect de substanțe, mai puternice prin efectul lor ca cele mai tari corozive chimice și totuș își ascund atât de minunat compoziția. Strălucitoare, curate, ca și sufletul din care isvorăsc, las urme, ce nu se observă decât târziu.

Aglăița suferea și nu-și spunea durerea, decât micului Lorel, stăruind să ia doctoriile, ca să n'o supere.

Prin instinctul cunoașterii lucrurilor mari, care luminează câteodată conștiința copiilor, Lorel asculta, plângând. Plânsul lui sporea pe al mamei și cum durerea așteaptă întetire, par'că ceva fatal plutea în aerul odăii. O carte ai fi scris dacă descriai drama ce se juca în sufletul Aglăiței.

Agia... obişnuit, ca acei oameni, amintindu-i de neîtrănicia prieteniei, ce n'are ca bază decât respectul conveniențelor. E tot ce poate fi mai fals și ipocrit în aceste floconiri reciproce prin cari ne ferim a ne privi în ochi și a ne înțelege gândurile și sentimente. Ne travestim în slujitorii minciunii și ne facem un cult din respectul unor maniere, cari nu e creăm ci le primim din afară. Lui Berescu nu-îramase nimic din ce-i spusese Ciprian relativ la necazurile familiare, căci e socotit și ca ceva ordinar și vulgar cunoașterea durerei altuia, ce care trebuie să ne bucurăm în ascuns. Spiritul egoist modern ne determină să facem bilanțul sufletesc singuri, fără a căuta tărie și sprijin înalții, ci numai în slaba noastră ființă, de a căre învingere s'asigură toată lumea dinainte.

Ciprian intră îndată veni dr. Stroian însoțit de Dr. Salin

— Ce mai faceți M-me Scripcă, întreba Salini, strângând râna Aglăiței.

— Cam necăjiți, murmură Aglăița.

Dr. G. Salin era doctor civil, cunosător al

preună. Pe frontul din Polonia situația, după știrile mai recente e favorabilă pentru Ruși.

Rușii nu evacuează Lembergul.

Petrograd. — Agenția telegrafică rusească desminte știrea că în Lemberg s'ar fi adus la cunoștință locuitorilor, că Rușii vor evacua în curând orașul.

Spre Paris.

Londra. — Colaboratorul militar al ziarului „Times” atrage atențiunea asupra probabilității că Germanii vor încerca cu mari forțe să rupă frontul aliaților și astfel să ajungă la Paris.

Lupte pentru pasul Ducla.

Ungvár. — În strâmtoarea Ducla, Rușii continuă să ne atace de două zile neîntrerupt ziua și noaptea. Ei au concentrat aci forțe mari, cari în parte au fost aduse dela Przemysl. În fața tranșelor noastre sunt grămezi întregi de cadavre. Spre est dela Lupkow am ocupat poziții importante și am capturat un întreg batalion al dușmanului, tunuri și mitraliere.

Viena. — Dela cartierul pressei se anunță: De-alungul Nidei sunt în curgere lupte violente între artileriile sprijinite de ambele părți de infanterie. Rușii au renunțat la posesiunea Tarnowului bombardând mortierele austriece neîntrerupt orașul și s'au retras pe înălțimile dincolo de oraș. De-a lungul Dunajetului și a Bialei se poate constata o activitate tot mai potențată. Centrul de gravitate al actualelor lupte e Ducla, unde Rușii au concentrat forțe puternice și încearcă să exercite o presiune asupra pasurilor Ducla precum și a celorlalte defileuri din apropiere. În aceste sunt în curgere lupte foarte violente. Scopul Rușilor e fără îndoială ca să contracareze prin aceste atacuri ofensiva noastră victorioasă în Carpați.

Speranța Sârbilor.

Sofia. — Un personaj distins reîntorcându-se din Serbia a declarat că Sârbii speră că Rușii vor pătrunde prin Carpați și se vor împreuna cu armata sârbească. În armata sârbească sunt până acum 18.000 de Ruși. Prin nouile asentări armata sârbească a sporit la 220.000 de oameni. Sârbii sunt provăzuți cu cele de lipsă din Rusia. Tifosul face mari ravagii în armata sârbească. Zilnic sunt foarte mulți morți.

Trupele engleze vor fi debarcate la Marseilles.

Berlin. — În urma comunicatului amiralității germane, în care se spune că țarmul nordic și vestic al Franței e supravegheat de trupele germane, o parte din trupele engleze vor fi debarcate pe teritor francez la Marseilles.

Noua armată a Angliei.

Londra. — Din trupele înrolate de lordul Kitchener s'au format 6 armate cari stau gata de plecare. Deocamdată vor pleca în Franța două corpuri de armată cuprinzând 300.000 de oameni. O armată de 100.000 e în drum spre Franța. În Anglia e mare temere că vapoarele, cari transportă trupele vor fi scufundate de submarinele germane.

Rolul Italiei în conflictul european.

România. — Publicistul italian Scartoglio scrie despre rolul Italiei în conflictul actual următoarele:

— După înfrângerea Rusiei, Franței și Angliei pe continent va fi momentul favorabil pentru Italia să intervină declarând războiul colonial, care va fi aprobat de opinia publică. Intervenția Italiei în războiul naval ar avea de rezultat imediată retragere a flotei mediterane anglo-franceze la Bizerta, Toulon și Gibraltar și astfel Italia ar fi stăpâna Mediteranei. Teama Italianilor că aliații să nu bombardeze coastele italiene este ridiculă.

Podul peste Marița aruncat în aer.

Rotterdam. — După știrile sosite din Adrianopol podul liniei ferate peste Marița a fost aruncat în aer. Săvârșitorii atentatului încă nu sunt cunoscuți.

Canada trimite noi ajutoare Angliei.

Rotterdam. — După o știre din Toronto armata a doua canadensă va pleca peste câteva zile în Anglia. Soldații sunt bine echipați și instruiți. Instrucțiunea militară au primit-o dela ofițeri englezi.

Turcii în drum spre Suez.

Amsterdam. — „Daily Chronicle” scrie că opinia publică engleză nu are încă de ce să se neliniștească din cauza atacurilor împotriva canalului Suez, găsindu-se armata turcească numai în drum spre canal, iar la Elnakol (la 70 mile depărtare de canal) nu mai o avantgardă de 6000 oameni.

Interpeleție în Camera română relativ la minele plutitoare.

București. — În ședința din 15 Ian. v. a Camerei, d. Dr. Cosma a adresat următoarea interpeleție dlui ministru al lucrărilor publice:

De câțiva timp din susul Dunării ne sosesc mine plutitoare, dintre cari unele explodează în apropierea portului Severin și periclitează astfel vasele noastre aflate în raza portului, precum și siguranța navigației pe Dunăre.

Știm că s'a orânduit o anchetă, pentru a stabili cauzele și proveniențele acestor accidente.

Aș ruga pe d. ministru de lucrări publice să ne spună ce a rezultat din ancheta făcută și dacă s'au stabilit responsabilități. Aș mai întreba ce măsuri s'au luat și se vor mai lua, pentru a se evita pe viitor astfel de atentate, cari se repetă cam des și cari nu cadrează deloc cu neutralitatea noastră.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 5 Februarie 1915.

Isprăvile submarinelor.

Submarinele au jucat și desigur vor mai juca în războiul actual un rol foarte însemnat, — care depășește cele mai optimiste prevederi, pe cari le-au avut conducătorii marinelor beligerante.

Mai cu seamă submarinele mari, cari au o rază de acțiune mai întinsă, s'au dovedit a fi unul din cele mai prețioase unități în războaiele navale, nu numai ca defensivă, ci chiar ca armă ofensivă.

Un submarin, care costă între 800 mii cor. și un milion, poate scufunda vase cari costă zeci de milioane cu echipajii de mii de marinari și sute de ofițeri.

Importanța submarinelor n'a fost judecată în justa ei valoare înainte de acest război, căci altfel numărul lor ar fi fost mult mai mare, în raport cu celelalte unități de cari dispun marinele statelor beligerante.

Abia acuma, după ce valoarea lor ofensivă a fost experimentată cu succes de ambele grupuri în război, arsenalele lucrează cu febrilitate zi și noapte, la construirea de noi unități, cât mai numeroase și perfecționate.

Se știe că primul atac al submarinelor germane asupra flotei engleze a avut un succes extraordinar. Un singur submarin, faimosul Nr. 9, a scufundat în Marea Nordică nu mai puțin de trei mari încrușiștoare engleze, și a scăpat nevătămat întorcându-se în portul său.

La un restimp de câteva săptămâni, trei mari dreadnoughturi engleze, au fost deasemenea scufundate, nu se știe însă precis dacă de submarine sau de mine.

O altă ispravă senzațională a fost aceea a unui submarin englez, care trecând pe sub trei rânduri de mine așezate la intrarea Dardanelor, a isbutit să rănească de moarte un mare crucișător turcesc, și s'a putut întoarce nevătămat pe acelaș drum, la o adâncime de 80 metri sub nivelul apei, — după ce străbătuse scufundat vre-o 9 ore!

E adevărat că se citează și încercări infructuoase ale submarinelor. Astfel, o unitate franceză de acest fel, submarinul „Curie” a încercat să intre în portul militar Pola, unde se află adăpostită cea mai mare parte din flota austro-ungară.

„Curie”, care se afla în partea de nord a Mării Adriatice, a putut să treacă câmpul minelor așezate în gura portului, ținându-se bine înțeleș sub apă, de urmele unui vapor austriac, ce era pilotat de un pilot, care cunoștea drumul printre mine.

Pătrunzând în baia Polei, submarinul era pe cea mai bună cale de a distruge o parte din flota austro-ungară.

La intrarea portului însă, „Curie” s'a prins într-o plasă de sârmă așezată anume acolo, și s'a silit îndăr timp de șase ore, să se desprindă. În cele din urmă echipajul fiind amenințat să fie asfixiat „Curie” s'a ridicat la suprafață împreună cu rețeaua de sârmă ce-l învăluia.

Tot echipajul a fost făcut prizonier și vasul a fost capturat.

Intr'un interview pe care l'a acordat unui ziar, fai-

mosul amiral german von Tirpitz, a apreciat în cea mai foarte favorabil valoarea submarinelor, arătând că Germania va duce împotriva Engliterei un război naval submarin și unul aerian cu „Zeppelinurile”

— Vom torpila cu puternicele noastre submarine, zis von Tirpitz, nu numai vasele de război, ci și ori vas comercial sub pavilion englez. Dacă Engliterei vr să ne reducă prin foame vom lupta prin toate mijloacele ca să distrugem și noi comerțul Engliterei.

Aceeaș declarațiune a făcut-o și viceamiralul german Schliepe, ca răspuns la protestările pressei franceze și engleze, în urma torpilării în pasul Calais a vasului de comerț „Amiral Ganteaume”.

Pe lângă presa franceză și cea engleză, și presa Statelor-Unite consideră că această întrebunțare a submarinelor ar constitui o infracțiune la dreptul ginților între altele, dă următoarele motive: 1. submarinele n'au mijloacele de a salva echipagiile sau pasagerii vaselor torpilate; 2. încărcăturile neutrilor ar suferi tot așa mult ca și ale beligeranților.

Catastrofă de cale ferată la Beclean. Ni s'a scris din Beclean cu datul de 25 Ianuarie n. Astăzi avem o dimineață cu ceață și cu mare senzație. Aflu că două trenuri militare s'au ciocnit în hotarul nostru. Plec spre gară. Aci m'a se confirmă șvonul. De aci plec spre locul catastrofei, care se află la o depărtare de vre-b-10 km. dela sat. Ajuns la fața locului văd vagoanele a două trenuri urcate unul peste altul, iar sub ele ambele locomotive sdrobite. În vagoane cari cu mare greutate au putut fi deschise erau soldați ai regimentului....

Pe la orele 7 și jum. sosesc trenuri-ajutoare dela Dej și Bistrița, apoi imediat încep lucrările de salvare, cu pricepere conduse de mai mulți ingineri. Au fost nimicite total 8 vagoane și ambele locomotive, 1 cadet și 1 conductor mort și 13 greu răniți. Morții și răniții au fost transportați la Dej. Soldații au fost transbordați în alt tren.

Românii noștri au adus de-ale mâncării pentru bieții soldați.

S'a ordonat ancheta pentru a se stabili asupra cui cade vina catastrofei. — e. i.

† **Vasile Indre**, avocat și membru în reș. prez. comit. Cojocna, a decedat în 31 Ianuarie n. a. c. în etate de 68 ani. Inmormântarea defunctului a avut loc în 3 Februarie în cimitirul din Cluj. Odihnească în pace.

Ultima oră.

ACORD ITALO-ROMÂN.

Roma. — *Correspondentul din București al Agenției Stefani transmite unele comentarii ale ziarelor române asupra știrea despre un acord între Italia și România, știre care a fost desmățită în senzul că nu trebuie să se creadă că intervenția României va trebui să provoace imediată și intervenția Italiei. „Steagul” îndeamnă ca politica românească să fie precaută fiindcă patriotismul singur nu e suficient.*

„Epoca” susține că e necesară o cooperare militară italo-română.

TARUL PE CÂMPUL DE LUPTĂ.

Londra. — Se comunică din Petrograd, că țarul a plecat din nou pe câmpul de luptă.

O NOUĂ VICTORIE A TRUPELOR NOASTRE ÎN BUCOVINA.

Bistrița. — Trupele noastre victorioase înaintau spre nord dela Cărlibaba pe o zăpadă și luncuș mare au atacat pe Ruși între Moldova și Isvor silindu-i să se retragă. Această victorie are mare importanță. Am capturat 600 prizonieri și multă pradă.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Mulțămită publică.

Penru nobilele intențiuni ale condolatorilor și pentru participare la inmormântarea neuitatului meu soț

Adrian Ungurean

Invățator în Curtacher aflând multă mângâiere în aceste amare clipe ale vieții, exprim pe această cale sincerele mele mulțămiri.

Curtacher, la 13/26 Ianuarie 1915

Sidonia Ungurean m. Plașa.